

[Morten Lange.]

ter, så vil man opdage, at dér findes helt grundlæggende modsætninger i tendenserne. Ikke mindst fra borgerligt hold ser man meget venligt på en fremadskridende integration af Fællesskabernes politiske muligheder og virkemidler frem imod en eller anden form for virkelig føderativ stat, eller hvor langt man nu efter omstændighederne vil strække sig. Fra socialdemokratiske side har man højtideligt og næsten under eds-aflæggelse sikret sig, at en sådan integration ikke må gå ind på de områder, som er mest hellige: på skatteområderne, på fordelingsområderne, på de socialpolitiske områder. Som om det overhovedet var muligt at gennemføre en integration uden at røre ved disse områder. Det er ganske interessant at holde fast ved de to slags ja, og socialdemokratiet er kommet vidt i retning af at sikre sig en ja-tilslutning netop ved at stille disse garantier op. Så spørger man: hvis vi skulle melde os ind i De europæiske Fællesskaber, hvor er så garantiene henne? Ja, de er muligvis hjemme, så længe vi har en socialdemokratisk regering, men det er, så vidt jeg husker, ikke fastlagt i grundloven, at vi skal have sådan én. Hvis vi får en regering af en anden slags, ja, så kan de socialdemokratiske forudsætninger for tilslutning bortvejes, den dag der blot er én stemmes flertal i denne sal for, at disse forbehold ikke skal opretholdes. Vores grundlovssikring mod en langt, langt videre suverænitetstafståelse end den, socialdemokraterne lægger frem i dag, er væk og kan overrides af et nok så lille flertal, der har en anden opfattelse, her i denne sal. Det er værd at huske, for ikke mindst i arbejderbevægelsen har man netop fået de socialdemokratiske betingelser lagt fast, som om det i virkeligheden var betingelser, som var indskrevet i den danske protokol og ikke kunne fraviges. De kan naturligvis fraviges af en kommende regering, hvis den så skønner, og tendensen i meget af det, der er sagt fra borgerlig side, gør det rimeligt at regne med, at en sådan fravigelse kunne finde sted.

Man kan så spørge: er der noget, der tyder på, at den socialdemokratiske politik vil kunne opretholdes? Det er efter min mening allerede tvivlsomt, fordi ikke mindst de europæiske landbrugsordninger forudsætter en økonomisk og monetær union, og den kan

kun skabes ved en dyb harmonisering af penge- og finanspolitik, formodentlig også fælles arbejdsmarkedspolitik og fælles socialpolitik, naturligvis ikke alle i enkeltheder og detaljer, men med en stigende harmonisering på alle disse områder. Hvis man ikke vil gå noget i den retning, så kan man ikke sikre den fælles økonomiske politik, som landbrugsordningerne bygger på, og så vil man meget hurtigt opdage, at et af Fællesskabets hovedpunkter ikke vil kunne holde. Derfor må man gå ud fra, at det er en sandsynlig udvikling fremover på trods af alle de socialdemokratiske forbehold, vi har hørt, og som vi har hørt fremført med stor, skal vi sige sikkerhed i stemmen.

Her kunne man naturligvis spørge — og det har der været gjort adskillige gange i den debat, der har været ført —: ja men ville det da ikke være godt at få en sådan overnational styring? Hr. Nyboe Andersen var meget inde på det, da han talte om tidens krav til de større regionale enheder i økonomisk og politisk henseende. Jeg må sige her, at jeg tror, hr. Nyboe Andersen gør sig skyldig i en tænkning, der var fuldstændig god og udmærket, dengang han først tillagde sig økonomisk videnskab som sit studium, men jeg vil tro, at udviklingen er gået videre, og netop disse meget store enheder, som man vil forsøge at give fælles økonomisk styring, vil vise sig at være misfostre, og som et sådant misfoster vil senere økonomer få lejlighed til især at undersøge De europæiske Fællesskaber som et særlig godt eksempel. Der har man nemlig sikret sig en styringsproces, der bygger på vevet, der bygger på fuldstændig enstemmighed, og som derfor i kraft af, hvordan menneskeheden nu engang er indrettet, simpelt hen ikke vil være i stand til at nå andet end, skal vi være hæflige og sige mellemgode eller halvdårlige resultater. Det er Det europæiske Fællesskabs hele opbygning en typisk eksempel for. Man ser gang på gang ministrene have deres berømlige nattemøder, hvor de stiller uret i stå og i krisefeber prøver at se, om de kan blive enige om et eller andet. Vi kender godt den slags forlig her på Christiansborg og ved, at det er sjældent de bedste, men i De europæiske Fællesskaber er det ikke alene noget, der hænder, dér er det åbenbart et princip. Styringsprincippet er en slags princip i